

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 12'ye 1'inci Ek

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural, Kayseri Milletvekili Yusuf Halaçoğlu ile Barış ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ve Ordu Milletvekili İhsan Şener ve Kocaeli Milletvekili Azize Sibel Gönül'ün; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Anayasa Komisyonu Raporu

(2/1810, 2/8)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1810 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Gerekçesi4

• Anayasa Komisyonu Raporu5

• Teklif Metni8

• Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin8

** Not: 2/1810 esas numaralı İçtüzük Teklifi ile birleştirilen 2/8 esas numaralı İçtüzük Teklifinin metni Sıra Sayısı 12’de yer almaktadır.*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Nurettin Canikli

Giresun

Mahir Ünal

Kahramanmaraş

Mustafa Elitaş

Kayseri

Mihrimah Belma Satır

İstanbul

Yusuf Halaçoğlu

Kayseri

Ahmet Aydın

Adıyaman

Oktay Vural

İzmir

İdris Baluken

Bingöl

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR
(2/1810)

ESAS

Anayasa Komisyonu

TALİ

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu

GEREKÇE

Genel Kurul çalışmaları zaman zaman oldukça uzun ve yorucu olabilmektedir. Bu yorucu mesai içerisinde özellikle kadın milletvekillerinin pantolonla genel kurul çalışmalarına katılımının sağlanması yönünde talepler bulunmaktadır. Yine son dönemde içtüzükteki kıyafete ilişkin hükümler kadın hakları bağlamında eleştiri konusu yapılmaktadır. Ayrıca bazı durumlarda milletvekillerinin farklı kıyafet tercihlerinde bulunması ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Bilindiği üzere kadın devlet memurlarının etek giyme zorunluluğu bir mevzuat değişikliği ile geçmiş dönemde kaldırılmış ve kumaş pantolonla görevlerini yapabilmelerine imkan sağlanmıştır. Teklif ile kadın milletvekillerinin de ceket ve kumaş pantolon ile görevlerini yerine getirmelerine imkan tanınmaktadır. Diğer taraftan mevcut hükümde yer alan "bayan" ibaresi, yaygın olarak kullanılan ve mevzuatımıza da uygun olan "kadın" ibaresi ile değiştirilmektedir.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

7/11/2013

Esas No: 2/1810

Karar No: 10

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlıkça, 4.11.2013 tarihinde tali olarak Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna, esas olarak Komisyonumuza havale edilmiş olan "Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural, Kayseri Milletvekili Yusuf Halaçoğlu ile Barış ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi, (2/1810) Komisyonumuzun 7.11.2013 tarihli toplantısında görüşülmüştür. Toplantımıza Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri Sayın İrfan Neziroğlu, Adalet ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlıkları ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatından yetkililer katılmışlardır.

Teklif; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün "Kıyafet" başlıklı 56 ncı maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesine kadınların pantolon giyebilmesine imkân sağlayan bir düzenlemenin eklenmesini öngörmektedir.

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Burhan Kuzu Teklifi sunuş konuşmasında; bu konuda bir düzenlemenin 24 üncü dönemin ilk toplantısında oy birliği ile Komisyondan geçtiğini; ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzük Uzlaşma Komisyonu çalışmalarında bu konunun değerlendirilmesi amacıyla Genel Kurul gündeminden Teklifin çekildiğini ifade etmiştir. Ayrıca görüşülecek olan İçtüzük Değişikliği Teklifinin üç partinin temsilcileri tarafından imzalanarak Başkanlığa sunulmuş olmasının önemine dikkat çekmiştir. Bu vesileyle Başkan, Komisyona Avrupa Birliği ülkeleri ağırlıklı olmak üzere, milletvekillerinin Genel Kurul Salonunda kıyafetlerine ilişkin bilgi vermiştir. Bu ülkelerde genelde zorunlu bir kıyafet şeklinin bulunmadığına dikkat çekmiştir.

Teklifin görüşülmesine geçilmeden önce, 2/1810 esas numaralı Teklifle Anayasa Komisyonunun 6.10.2011 tarihli toplantısında görüşülen ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 11.10.2011 tarihli 5 inci birleşiminde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 88 inci maddesi uyarınca Komisyona geri çekilen Ordu Milletvekili İhsan Şener ve Kocaeli Milletvekili Azize Sibel Gönül'ün Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifinin (2/8), aynı düzenlemeyi içermesi gerekçesi ile birleştirilerek görüşülmesi Komisyonumuzca oy birliği ile kabul edilmiştir.

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerde; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Yusuf Halaçoğlu; kadın milletvekillerinin Genel Kurulda pantolon da giyebilmelerine imkan sağlamanın uygun olacağını, Tayyör kelimesi yerine Türkçede daha yaygın yer bulan etek-cekete ibaresinin yer alması gerektiğini, Türkiye Büyük Millet Meclisinde milleti temsil eden milletvekillerinin millete saygısını gösterir, düzgün bir şekilde giyinmesi gerektiğini belirtmiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır, kentleşme ve sanayileşme neticesi çalışma hayatında yer alan kadınların pantolon kullanmayı giderek daha çok tercih ettiklerini, siyasetin en yüksek temsil edildiği makam olan Türkiye Büyük Millet Meclisinde de bu imkanın sağlanmasının amaçlandığını, ancak burada kastedilenin gündelik hayatta tercih edilen tayt, kot, bermuda vs., giysilerin olmadığı; kumaş pantolon olduğunu, elbise-cekete de bu çerçevede değerlendirilmesi gerektiğini söylemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Sinop Milletvekili Engin Altay; kadın milletvekillerinin Genel Kurula pantolon giyerek girmelerinin İktüzük değişikliği yapılmadan sağlanması yönündeki girişimlerin sonuçlanmadığını, bu konuda aynı gruptan dahi farklı açıklamaların yapıldığını, Türkiye'nin bir hukuk devleti olduğunu, kimsenin diğerine teminat olamayacağını, herkesin teminatının Anayasa, kanunlar ve kuvvetler ayrılığı prensibi olduğunu ifade etmiştir.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyelerinden bazıları da Teklife olumlu baktıklarını ve desteklediklerini söylemişlerdir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerde Komisyon üyelerimiz ve diğer milletvekillerince şu görüşler dile getirilmiştir;

Milleti temsil eden milletvekillerine nasıl giyineceğini söylemek, bu çerçevede kural koymak son derece yanlıştır. Bu statüde bir kişi nasıl giyinileceğini takdir edecek durumdadır. Bu nedenle 56 ncı madde Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğünden çıkarılmalıdır.

Pantolon, çalışma hayatında kadınlar tarafından sıklıkla tercih edilmektedir. Kıyafet, başörtüsü, ya da türban kişisel tercih olarak değerlendirilmelidir ve bu tercih istismar edilmemelidir. Önemli olan yapılan kamu hizmetini zafiyete uğratacak sembollerin kullanılmamasıdır. Halkın temsilcisi olan milletvekilleri toplumsal kurallar çerçevesinde istediği tercihi yapabilmelidir.

Ülkemiz kılık-kıyafet konusunda çok çekmiştir. Toplum vicdanında başörtüsüne karşı haksız, insafsız, ölçsüz konulan yasaklar ülkeyi karartmış, eğitim hakkını engellemiştir. Başörtüsü kadın hakkı değil insan hakkıdır ve insan haklarının en büyük ihlal edildiği alan olmuştur. Bu konuda yaşananlar siyaseti de şekillendirmiş, bir siyasi partiyi kapatma davasına dahi konu edilmiştir. Bu sorunun toplumsal mutabakatla Türkiye Büyük Millet Meclisinde çözülmesi önemlidir, uzlaşma kültürünün bir gereğidir.

Kadınların pantolon giymesinin mesele yapılması, Mecliste konuşuluyor olması kadınlar açısından üzücüdür.

Kadına kadın diyebildiği için bu Teklif son derece önemlidir.

Kılık-kıyafet konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında; Genel Kurul ve dışı açısından ayırım yapılması anlamsızdır.

Demokraside yazılı kurallar yanısıra teamüller de önemlidir. Makamın saygınlığı, işin ciddiyetine uygun kıyafet kullanımı böyle yerleşmiştir.

Önemli olan Parlamenter sistemin kurumlarının güçlendirilmesi, samimi olarak kıyafet, kadın veya çocuk üzerinden siyaset yapmanın bırakılması, milletvekillerinin parlamentonun saygınlığına sahip çıkmasıdır.

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerden sonra oy birliği ile maddelerine geçilmiştir.

Teklifin 1 inci maddesi üzerinde verilen bir önerenin kabulü ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün değiştirilmesi öngörülen 56 ncı maddesinin ikinci fıkrası yeniden yazılmıştır. "Tayyör" ibaresi yerine "ceket-etek" ibaresi getirilmiş; mevcut metindeki kadın-erkek arasındaki ayrımcı yaklaşımın düzeltilmesi ve daha kapsayıcı bir ifadenin temin edileceği vurgulanmıştır. Bu düzenlemeye göre erkeklerin ceket ile pantolon giyecekleri ve kravat takacakları, kadınların ise ceket ve etek veya ceket ve pantolon giyecekleri düzenlenmiştir. Teklifin 1 inci maddesi bu önerge doğrultusunda Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Teklifin Yürürlük ve Yürütmeyi düzenleyen 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca oy birliği ile kabul edilmiştir.

Teklifin tümü oya sunulmuş ve Komisyonumuzca oy birliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Burhan Kuzu</i>	<i>İdris Şahin</i>	<i>İsmet Su</i>
İstanbul	Çankırı	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Fatoş Gürkan</i>	<i>Fatih Şahin</i>	<i>Zelkif Kazdal</i>
Adana	Ankara	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>Uğur Bayraktutan</i>	<i>Semiha Öyüş</i>	<i>İsmail Aydın</i>
Artvin	Aydın	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Canan Candemir Çelik</i>	<i>Adem Yeşildal</i>	<i>Nevzat Korkmaz</i>
Bursa	Hatay	Isparta
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Özgündüz</i>	<i>Ercan Cengiz</i>	<i>Ali Aşlık</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Rıza Mahmut Türmen</i>	<i>Atilla Kart</i>	<i>Faruk Bal</i>
İzmir	Konya	Konya
Üye	Üye	Üye
<i>Ebu Bekir Gizligider</i>	<i>Mustafa Hamarat</i>	<i>Hilmi Bilgin</i>
Nevşehir	Ordu	Sivas
	Üye	
	<i>Yahya Akman</i>	
	Şanlıurfa	

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLLERİ GİRESUN MİLLETVEKİLİ NURETTİN CANIKLI, KAYSERİ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ELİTAŞ, ADIYAMAN MİLLETVEKİLİ AHMET AYDIN, KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ MAHİR ÜNAL, İSTANBUL MİLLETVEKİLİ MİHRİMAH BELMA SATIR VE MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLLERİ İZMİR MİLLETVEKİLİ OKTAY VURAL, KAYSERİ MİLLETVEKİLİ YUSUF HALAÇOĞLU İLE BARIŞ VE DEMOKRASİ PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLİ BİNGÖL MİLLETVEKİLİ İDRİS BALUKEN'İN TEKLİFİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İÇTÜZÜĞÜNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR İÇTÜZÜK TEKLİFİ

MADDE 1- 5/3/1973 tarihli ve 584 Karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 56 ncı maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. "Kadınlar tayyör ya da ceket ve pantolon giyerler."

MADDE 2- Bu İçtüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu İçtüzük hükümleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yürütülür.

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İÇTÜZÜĞÜNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR İÇTÜZÜK TEKLİFİ

MADDE 1- 5/3/1973 tarihli ve 584 Karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 56 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Genel Kurul salonunda yer alan milletvekilleri, bakanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı memurları ve diğer kamu personelinin erkekler, ceket ile pantolon giyer ve kravat takar, kadınlar ise; ceket ve etek veya ceket ve pantolon giyerler."

MADDE 2- Bu İçtüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu İçtüzük hükümleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yürütülür.

